

Ruimte voor Advies

Adviesgroep voor ruimte, water en natuur

Ecologische quickscan

Wildforstlaan 2 te Epe

In het kader van sloop bebouwing voor
nieuwbouw appartementencomplex

Titel	Ecolgische quickscan Wildforstlaan 2 te Epe
Uitvoering	J.Mossink/ K. Wegerif, Ruimte voor Advies BV Deventerstraat 179 8171 NS Vaassen
Contactpersoon	J. Mossink mossink@ruimtevooradvies.nl
Opdrachtgever	OnzeBouwmeester
Contactpersoon	Dhr. Dies van Vemde
Datum	24-9-2019
Status	Versie 1.2 (03-10-2019)

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
1.4	Kwaliteitsborg	
2	Resultaten beschermde flora en fauna	7
2.1	Vaatplanten	
2.2	Broedvogels	
2.3	Vleermuizen	
2.4	Grondgebonden zoogdieren	
2.5	Overige soorten	
3	Effecten en aanbevelingen	12
3.1	Vaatplanten	
3.2	Broedvogels	
3.3	Vleermuizen	
3.4	Grondgebonden zoogdieren	
3.5	Overige soorten	
3.6	Algemeen	
4	Gebiedsbescherming	16
4.1	Natuurnetwerk Nederland	
4.2	Natura 2000	
5	Conclusies	19
5.1	Overzicht van de bevindingen	
5.2	Conclusies en aanbevelingen	
6	Wettelijk kader	21
6.1	Inleiding	
6.2	Gebiedsbescherming	
6.3	Soorten bescherming	
6.4	Rode lijsten	

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van OnzeBouwmeester voerde Ruimte voor Advies een quickscan Wet natuurbescherming uit aan de Wildforstlaan 2 te Epe. De initiatiefnemer heeft het voornemen om op de onderzochte locatie het voormalige postkantoor te slopen om vervolgens een appartementencomplex te realiseren. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De quickscan betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Naast de soortbescherming is een beoordeling gemaakt van de gebiedsbescherming en is een inschatting gemaakt van de ecologische gevolgen van de voorgenomen ingreep ten aanzien van Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

De onderzoekslocatie betreft een terrein met een oppervlakte van ca. 3.500 m² aan de Wildforstlaan 2 te Epe, gemeente Epe (zie afb. 1.1 en 1.2). De bebouwing op de locatie bestaat uit een voormalig postkantoor met parkeerterrein. In dit pand is de laatste jaren tijdelijke winkel gevestigd. De initiatiefnemer is voornemens om alle bestaande bebouwing te slopen, gevolgd door nieuwbouw van een appartementencomplex met 17 appartementen en parkeerkelder. De uiterste geplande startdatum van de sloopwerkzaamheden is medio juni 2020 mocht dit mogelijk blijken. Daarna zal zo snel mogelijk worden overgegaan tot realisatie van de nieuwbouw. Op dit moment is nog niet bekend hoe lang de werkzaamheden zullen duren. Het te slopen postkantoor is uit verschillende materialen opgetrokken. De gevels van het gebouw bestaan uit bakstenen muren met een spouw met open stootvoegen. Het gebouw bestaat uit twee delen, het ene deel bestaat uit twee lagen en het andere uit één laag. Het pand beschikt over een plat dak. Op de eerste verdieping zijn tegen de dakrand metalen gevelplaten gemonteerd over een groot deel van het gebouw. Onder het gebouw ligt een complex van aaneengeschaalde kelders. De omgeving van het oude postkantoor is voornamelijk verhard met asfalt en betonklinkers, op enkele delen zijn kleine plantenvakken aanwezig met bosschages en heesters. Ten oosten van het gebouw ligt een groenstrook van enkele meters breed met diverse loofbomen en struiken. De twee plantvakken aan de voorzijde zijn in beheer van de gemeente maar in eigendom van de initiatiefnemer (telefonische mededeling gemeente Epe). Alle ingrepen vallen onder de noemer "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting".

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 4 september 2019 bezocht door J. Mossink, ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten,

zoals huismus, vleermuizen en marters. Het locatiebezoek is onder bewolkte en regenachtige omstandigheden uitgevoerd bij een temperatuur van 16 °C en matige wind uit het zuidwesten.

1.4 Kwaliteitsborging

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Ruimte voor Advies is kandidaat-lid van en hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), soortinventarisatieprotocollen van het NGB en/of richtlijnen kennisdocumenten van BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente, provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en -beheer. Ook dient er rekening te worden gehouden met de veranderingen in wet- en regelgeving. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaardere beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Afb. 1.1: Voorlop.

Afb. 1.2: Luchtfoto onderzoekslocatie (rood kader) aan Wildforstlaan 2 te Epe. Bron ondergrond: GoogleMaps2019.

Afb. 1.3: Globale ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Epe. Bron ondergrond: GoogleMaps2019

2.1 Vaatplanten

Het westelijke en noordwestelijke deel van het plangebied is nagenoeg geheel verhard met betonklinkers en asfalt. Langs de west- en noordrand van dit verharde gedeelte staat een circa 3 meter hoge metalen omheining die deels begroeid is met klimop en andere klimplanten. In het plantvak binnen het plangebied aan de westzijde staan diverse coniferen en een vuurdoornstuik die tegen de westgevel aan groeit. Aan de zuidzijde staat in het linker plantvak aan de straat een forse solitaire beuk omringd door enkele struiken met verruigingsgrassen en algemene (on)kruiden. In het andere plantvak staan enkele kruiden met heesters. Rechtsvoor het gebouw staat een grote plantaan. Verder is aan de oostzijde van dit projectgebied een groenstrook gevestigd van enkele meters breed. Op de onderzoekslocatie zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Ook zijn geen muurplanten aangetroffen op de planlocatie. Het gebouw heeft geen kalkrijke voegen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Door de ligging in het centrum, het huidige beheer in combinatie met het intensieve gebruik van het perceel en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermde planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermde vaatplanten uit te sluiten. Ook zijn er vanuit de NDFF geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten in en rondom het plangebied. Aanwezigheid van beschermde vaatplanten is daarom uitgesloten.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt.

Huismus

De habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en jongen), dekking zoals groenblijvende struiken en klimplanten, plekken voor stofbaden en drinkwater. Het oude postkantoor is ongeschikt als verblijfplaats voor huismussen. Voor deze soort ontbreken geschikte ruimtes om te nestelen. Het postkantoor beschikt niet over een pannendak en de ruimtes achter de gevelplaten zijn niet breed genoeg en daardoor ongeschikt. Deze ruimtes lopen loodrecht omhoog en zijn enkele centimeters breed. Er zijn geen overige openingen in de constructie waargenomen die kunnen dienen als nestplaats voor huismussen. Ook zijn er geen nestresten of exemplaren waargenomen. Vanuit de NDFF is er één waarneming bekend in de omgeving, op 200 meter afstand. Gezien de ongeschiktheid van het gebouw en de afwezigheid van sporen is nader onderzoek naar huismussen niet aan de orde.

Gierzwaluw

Het dak van het pad biedt geen potentieel geschikte locatie die kan dienen als nestplaats voor gierzwaluwen. De gierzwaluw heeft doorgaans een vrije uitvliegroute van minimaal 3 meter onder

de uitvliegopening van het nest en minimaal 1 meter breed nodig, omdat ze niet direct vanuit het nest kunnen opstijgen en zich daarom eerst naar beneden laten vallen. Daarnaast mogen er geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc. aanwezig zijn. Het pand heeft geen pannendak of dakbeschot. De ruimtes achter de zijpanelen zijn te steil en te klein om als geschikte locatie te dienen. Er zijn geen besloten ruimtes achter regenpijpen of andere gevelelementen aanwezig die als nestruimte kunnen dienen. Nader onderzoek naar de gierzwaluw is niet nodig.

Overige jaarrond beschermde nestplaatsen

Het pand heeft geen potentie als broedlocatie voor overige soorten met jaarrond beschermde nest- en verblijfplaatsen zoals roofvogels, uilen, roek of grote gele kwikstaart. De kans dat in de nabije toekomst dit pand als broedplaats wordt gebruikt door vogels met jaarrond beschermde nesten is nihil. Wel laat de NDFF een waarneming zijn van de bosuil op 100 meter ten zuidwesten van het plangebied. Mogelijk heeft de bosuil een territorium rond deze waarneming. Nesten van de bosuil zijn uitsluitend jaarrond beschermd wanneer onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. In dit geval is er geen sprake van een mogelijke nestplaats binnen het plangebied en zouden er wel alternatieven in de omgeving beschikbaar zijn. In het noordelijk deel van Epe staan namelijk relatief veel grote, oude bomen met holtes.

Overige broedvogels

De opgaande begroeiing op en rond het plangebied zijn deels zeer geschikt voor algemene broedvogels zoals kleine zangvogels, duiven en ekster. In de bomen aan de rand van het onderzoeksgebied zullen hoogstwaarschijnlijk broedgevallen voorkomen van algemene broedvogels, zoals roodborst, houthuif of winterkoning. Ook de klimop en andere klimplanten tegen de omheining zijn zeer door de beschutting die ze bieden geschikt als nestplaats voor veel soorten. Het veldbezoek vond plaats buiten het reguliere broedseizoen waardoor geen bezette nesten of territoria konden worden vastgesteld. Bovendien kunnen deze van jaar tot jaar van locatie en aantal veranderen. Van de te verwachten broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt, ofwel vanaf de nestbouw totdat de jongen het nest permanent verlaten hebben. Er zijn vanuit de NDFF veel waarnemingen bekend van broedvogels rondom het gebied, zo zijn er naast zeer gangbare soorten als merel en roodborst waarnemingen bekend van de zanglijster, vuurgoudhaan, zwartkop en appelvink.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied, zijn beschermd.

Verblijfplaatsen

Het pand is op verschillende locaties geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Zo zijn er verspreid over het gebouw open stootvoegen aanwezig. Via deze open stootvoegen kunnen gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen de spouw bereiken die dienen als verblijfplaats. Voor laatvlieger zijn de openingen te klein (< 1,5 cm). Daarnaast is er ruimte achter de gevelplaten die kunnen dienen als verblijfplaats voor dwergvleermuizen en laatvlieger. In theorie kan ook de gewone grootoorvleermuis gebruik maken van het pand alhoewel het type

gebouw en potentiële verblijfplaatsen niet overeenkomen met de typische verblijfplaatsen van de soort. Tussen gevelplaten en stenen gevel is over een groot deel van de lengte van het gebouw een ruimte van enkele centimeters die toegang geeft tot de ruimte verder naar boven. Het is niet duidelijk of vleermuizen via hier toegang tot de spouw hebben. Waar het gebouw één verdieping hoog is vormen kunststof daklijsten de afwerking. Ook hier is een ruimte tussen daklijst en stenen gevel, maar deze is voor zover te overzien over de hele lengte dichtgezet met fijnmazig gaas waardoor de achterliggende ruimte niet toegankelijk is voor vleermuizen. Het complex van kelders lijkt niet toegankelijk voor vleermuizen. Ook zijn tijdens het veldbezoek geen sporen in de kelder aangetroffen en leverde een inspectie door leden van de lokale vleermuizenwerkgroep enkele jaren geleden geen resultaten op (mondelinge mededeling bewoner).

De bomen op en rondom het plangebied zijn ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Er ontbreken holtes en spleten in de bomen waardoor vleermuizen de bomen niet zullen gebruiken als verblijfplaats. Binnen het gehele plangebied zijn geen sporen zoals mest, en vetvegen aangetroffen. Het ontbreken van dergelijke sporen heeft echter geen voorspellende waarde wat betreft het gebruik van het pand door vleermuizen. Nader onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of er vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen in het pand aanwezig zijn. De te onderzoeken functies zijn zomer-, kraam- en paarverblijven. Daarnaast is het pand geschikt als winterverblijfplaats van kleine aantallen vleermuizen.

Foerageergebied en vlieg- en mitigatieroutes

Boven het plangebied wordt nagenoeg zeker gevoerageerd en gevlogen door vleermuizen. De bomen en overige begroeiing maken het terrein geschikt als foerageergebied van vleermuizen. De grotere bomen aan de straatzijde blijven behouden. De waarde van de overige terreindelen voor foeragerende vleermuizen zal op voorhand beperkt zijn. Het betreft namelijk een relatief kaal en qua oppervlakte beperkt terrein met zeer veel alternatieven in de directe omgeving in de vorm van tuinen, bomenrijen, parken en bosgebied. Vanuit de NDFF zijn enkele waarnemingen bekend op de Hoofdstraat, mogelijk gebruiken vleermuizen deze als vliegroute om zich te verplaatsen tussen foerageergebieden. Het plangebied zelf vormt geen schakel als vlieg- en mitigatieroute, mogelijk wel de begroeiing langs het plangebied maar deze blijft behouden. Wel dient vanuit de zorgplicht mogelijk rekening te worden gehouden met lichtverstoring op foerageergebied en een eventuele vliegroute langs de Wildforstlaan. Uit aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen zal blijken of er door vleermuizen gevoerageerd of gevlogen wordt boven of langs het plangebied.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder "grondgebonden zoogdieren" worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit zijn knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters. Binnen het plangebied zijn nergens sporen die duiden op aanwezigheid van steenmarter (latrines, prooiresten, krabsporen, eierschalen) aangetroffen. Ook boommarter en beschermde kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) komen met zekerheid niet voor. De boommarter prefereert aaneengesloten houtopstanden waarvan hier geen sprake is. De kleine marterachtigen zijn onder andere afhankelijk van voldoende ruigtebegroeiing en houtwallen om te jagen, rusten en zich te kunnen verplaatsen tussen verschillende onderdelen van hun leefgebied.

Steenmarter

De voornaamste beschermde soort die op voorhand mogelijk verwacht wordt is de steenmarter.

Steenmarters maken graag gebruik van gebouwen en schuren. De steenmarter komt binnen de bebouwde kom van Epe tegenwoordig algemeen voor en zal ongetwijfeld incidenteel gebruik maken van het terrein. Vanuit de NDFF is een waarneming bekend van de steenmarter in de directe omgeving van het pand. Er zijn echter geen voor steenmarter geschikte openingen in het gebouw waardoor de dieren geschikte ruimtes zouden kunnen betreden en gebruiken als verblijfplaats. Van de soort zijn dan ook geen sporen aangetroffen in de vorm van latrines, prooiresten, krabsporen, eierschalen en de gebruikers van het pand gaven aan nooit overlast van marters te hebben ervaren. Ook buiten op het terrein werden geen sporen aangetroffen. Gezien bovenstaande bevat het plangebied met zekerheid geen essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van steenmarters. Nader onderzoek naar de steenmarter is derhalve niet aan de orde.

Bunzing, hermelijn en wezel

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn in Nederland bij wet beschermd. In het begin van 2019 is in Gelderland de provinciale vrijstelling voor deze soorten komen te vervallen. Er zijn geen waarnemingen van bunzing, wezel en hermelijn uit de omgeving van het plangebied bekend. De situering in het dorpscentrum maakt de locatie op voorhand vrijwel ongeschikt. Daarbij maakt het plangebied geen onderdeel uit van een mogelijke verbindingzone tussen meer geschikte onderdelen van leefgebieden. Nader onderzoek naar kleine marterachtigen is niet nodig omdat aanwezigheid van beschermde gebiedsfuncties kan worden uitgesloten.

Eekhoorn

Van de eekhoorn zijn meerdere waarnemingen van foeragerende exemplaren bekend uit de omgeving van het plangebied. Deze soort werd waargenomen rondom het gehele pand maar vooral aan de voorzijde van het pand aan de Wildforstlaan. De bomen zijn gecontroleerd op nesten maar deze zijn niet waargenomen. De bomen waren echter niet geheel inspecteerbaar door het bladerdek. De in potentie geschikte nestbomen blijven wel behouden bij de werkzaamheden. Nader onderzoek naar de eekhoorn is niet nodig.

Algemeen voorkomende soorten

Algemene kleine zoogdiersoorten, zoals veldmuis, bosmuis, bruine rat en huisspitsmuis, komen vrijwel zeker voor in het onderzoeksgebied. De begroeiing rondom het terrein zijn ook erg geschikt voor de egel, haas en konijn. Voor deze soorten geldt in de Provincie Gelderland een vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ook verandert deze begroeiing niet na de werkzaamheden en blijven geschikt leefgebied. Er zal mogelijk alleen tijdelijke verstoring ontstaan door sloop- en bouwwerkzaamheden. Overige beschermde of bijzondere grondgebonden zoogdiersoorten zijn uit te sluiten wegens het ontbreken van potentieel leefgebied.

2.5 Overige soorten

Binnen het plangebied is geen oppervlakte water aanwezig. Hierdoor ontbreekt geschikt voortplantingsgebied voor amfibieën. Door het ontbreken van water is ook de aanwezigheid van (beschermde) vissoorten uitgesloten. Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van reptielen en beschermde ongewervelden (libellen, kevers, weekdieren) moet voldoen, waardoor aanwezigheid van dergelijke soorten is uitgesloten. Het begroeide deel aan de rand van het projectgebied is echter wel geschikt als landhabitat voor enkele veelvoorkomende amfibieën (bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad). Voor deze soorten geldt ook een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Vanuit de NDFF zijn er ook geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden, reptielen of amfibieën.

Afb. 2.1: De zijpanelen van het deel dat één verdieping hoog is zijn dichtgezet met fijnmazig gaas. Hierdoor kunnen vleermuizen de panelen niet gebruiken als verblijfplaats

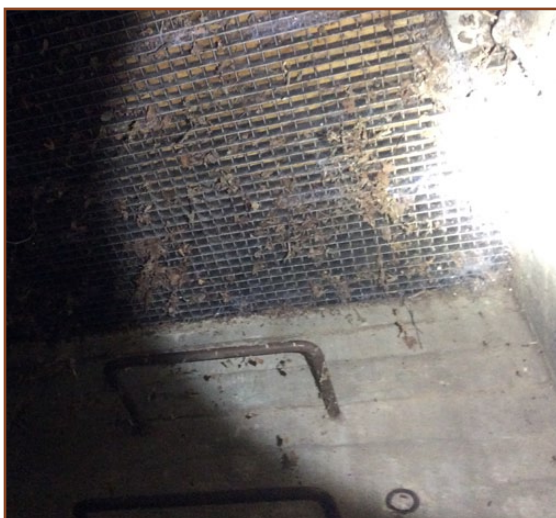
Afb. 2.2: De westzijde van het pand. Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen hebben achter de blauwe panelen. Het is niet duidelijk of de vleermuizen de spouw kunnen betreden

Afb. 2.3: Rondom het gebouw zijn open stootvoegen aanwezig. Vleermuizen kunnen door de stootvoegen de spouw bereiken en gebruiken als verblijfplaats.

Afb. 2.4: De rode beuk aan de voorzijde van het pand. De boom blijft behouden. De groenvakken zijn eigendom van de initiatiefnemer maar in beheer van de gemeente.

Afb. 2.5: Het rooster in de kelder. In theorie kunnen kleine soorten door dit rooster de kelder bereiken. Echter zijn de openingen klein en laten de oude spinnenwebben zien dat dit recentelijk niet gebeurd is.

Afb. 2.6: Aan de randen is een wand aanwezig die begroeid is op enkele plaatsen met klimop en andere klimplanten.

3

EFFECTEN EN AANBEVELINGEN

3.1 Vaatplanten

Op de onderzoekslocatie zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

3.2 Broedvogels

De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van huismus of gierzwaluw.

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of nesten waargenomen van de huismus. Aanwezigheid van nestplaatsen is uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties. De coniferen en klimplanten zijn in theorie geschikt als schuil- of slaapplek van huismussen die mogelijk in de omgeving nestelen. Echter, de tuinen rondom de grote vrijstaande woningen die als nestplaats geschikt zijn beschikken volop over alternatieven op geschiktere locaties: meer besloten en dicht bij de potentiële nestplaatsen. Het pand is ongeschikt voor de gierzwaluw. De bouwstijl van het pand zorgen ervoor dat gierzwaluwen zich hier niet kunnen vestigen wegens het ontbreken van geschikte nestlocaties. Negatieve effecten op deze soort zullen niet optreden. Voor overige soorten met jaarrond beschermde nestplaats is het plangebied ongeschikt, zie hoofdstuk 2.2. Nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en andere soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen is niet nodig.

Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels, zoals zanglijster, merel, winterkoning, zwarte roodstaart en roodborst mogelijk rondom het gebouw. De werkzaamheden kunnen leiden tot het verstoring of vernieling van nesten van algemene broedvogels. Het is van belang om mogelijk versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of preventieve maatregelen te nemen om vestiging van broedgevallen te voorkomen. Houdt tijdens het broedseizoen bij voorkeur een verstoringvrije zone van enkele meters rond de begroeiing aan en/of snoei de begroeiing in de buurt van versturende werkzaamheden sterk terug voorafgaand aan het broedseizoen om broedgevallen te voorkomen. Het broedseizoen is geen vaste periode maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Eerdere of latere broedgevallen zijn wel mogelijk, vooral van de houtduif. Bezette nesten zijn altijd beschermd, onafhankelijk van de soort en het moment van nestelen. Worden toch bezette nesten aangetroffen dan dienen werkzaamheden met een mogelijk negatief effect te worden uitgesteld totdat de ouders klaar zijn met broeden en de jongen zelfstandig het nest definitief hebben verlaten.

3.3 Vleermuizen

Vaste rust- en verblijfplaats

Het pand is geschikt als vaste- rust en verblijfplaats voor vleermuizen. De stootvoegen zijn geschikt voor de gewone en ruige dwergvleermuis maar te klein van formaat voor de laatvlieger. De

openingen achter de gevelpanelen zijn geschikt voor dwergvleermuizen en voor de laatvlieger. Doordat de vleermuizen de spouw kunnen bereiken en achter de gevelpanelen kunnen komen wordt het pand mogelijk gebruikt als zomer-/ paar-/ kraamverblijf. De quickscan kan geen uitsluitsel geven over de aan- of afwezigheid van vaste verblijfplaatsen. Dit komt deels doordat niet alle functies op ieder moment in gebruik zijn door vleermuizen. Vrouwtjes verzamelen zich bijvoorbeeld in kraamkolonies in de periode mei - juli, waarna de kolonies weer uit elkaar vallen tot het volgende jaar. Paar/baltes kan slechts in het najaar worden vastgesteld. En zelfs wanneer een verblijfplaats jaarrond gebruikt wordt is het onmogelijk om middels een visuele inspectie vast te stellen of er vleermuizen zitten omdat de verblijfplaatsen vaak niet of nauwelijks inspecteerbaar zijn. Bovendien maken vleermuizen vaak gebruik van een netwerk aan verblijfplaatsen waardoor de kans op het missen van een verblijfplaats aanzienlijk is. Om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk gebruik maken van het pand is nader onderzoek naar vaste rust- of verblijfplaatsen noodzakelijk. Het nader onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (van o.a. NGB, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur). Samengevat gaat het minimaal om twee nachtelijke inventarisaties in de periode 15 augustus - 30 september en drie nachtelijke inventarisaties in de periode 15 mei - 15 juli. Voor verdere details zie het Vleermuisprotocol.

Wanneer vleermuizen gebruik maken van het pand is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Een onderdeel van de ontheffingsaanvraag is een activiteitenplan waarin de mate van compensatie en de juiste periode wordt behandeld.

Vaste vlieg- en migratie route en essentieel foerageergebied

Boven het plangebied wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen. Echter zal na de ontwikkeling het plangebied ook nog geschikt zijn als foerageergebied. Mogelijk wordt er aan de rand van het plangebied, langs de bossage gefoerageerd door vleermuizen. De bossages en solitaire bomen blijven behouden waardoor deze geschikt blijft als foerageergebied. Nader onderzoek naar essentiële foerageergebieden of vaste vliegroutes is derhalve niet nodig. Echter is het vanuit de zorgplicht van belang dat het mogelijke foerageergebied en vliegroute niet wordt verstoord door licht om de functionaliteit van het foerageergebied te waarborgen.

Lichtverstoring

Mogelijk leidt een eventuele toename van lichtverstoring tot aantasting van de functionaliteit van foerageergebied en/of vliegroute. Dit is te voorkomen door spaarzaam te zijn met verlichting en het aangepast toepassen van verlichting op een zodanige manier dat er geen sprake is van tijdelijke of permanente toename van lichtintensiteit. Beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter, voorkom uitstraling met behulp van aangepaste armaturen of pas amberkleurige verlichting (zogenaamde 'batlampen') toe. Ook dient de verlichting te allen tijde naar beneden gericht te zijn om verstoring te voorkomen.

Ook kan tijdens de werkzaamheden lichtverstoring optreden. Door uitstraling van eventuele bouwlampen en andere verlichting te voorkomen wordt verstoring op het leefgebied van de vleermuizen voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door toepassen van afschermende armaturen en beperken van verlichtingshoogte. Van mogelijke lichtverstoring van vleermuizen is uitsluitend sprake in de actieve periode van vleermuizen, grofweg tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april - november.

Nader onderzoek naar vliegroute en foerageergebied is niet nodig indien de functionaliteit gegarandeerd blijft met het toepassen van aangepaste verlichting.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Uit verspreidingsgegevens en eigen waarnemingen is bekend dat de steenmarter overal binnen de bebouwde kom van Epe en dus ook in de omgeving van het plangebied voorkomt. Tijdens het veldbezoek is de aanwezigheid van marterachtigen in het pand echter uitgesloten doordat eventueel geschikte delen van het pand niet toegankelijk zijn voor steenmarters. Verder is het terrein grotendeels verhard en niet interessant voor marters. In de fietsenstalling en de groenstrook ontbreken potentiële verblijfplaatsen en zijn geen sporen aangetroffen die duiden op regelmatige aanwezigheid. Steenmarters zijn zeer mobiel en zullen vrijwel zeker incidenteel het plangebied of omgeving aandoen maar de potentie van het terrein voor marters is zeer gering. Effecten op vaste rust-/voortplantingsplaatsen en ander essentieel leefgebied van steenmarter zijn uitgesloten. Voor kleine marterachtigen is de locatie in het geheel niet geschikt. Nader onderzoek naar steenmarter en andere marterachtigen is niet nodig.

Eekhoorns komen wel voor rondom het pand. Deze soort is foeragerend waargenomen in de solitaire bomen rondom het plangebied. Deze bomen blijven behouden waardoor het geschikt zal blijven als foerageergebied. Mogelijk leiden sloop- en bouwwerkzaamheden tot lokale, tijdelijke verstoring van foeragerende eekhoorns. Echter is Epe een dorp dat rijk is aan groen, er zijn voldoende alternatieve foerageermogelijkheden aanwezig voor deze soort. Verblijfplaatsen van de eekhoorn worden op voorhand niet wezenlijk verstoord of aangetast. Nader onderzoek naar effecten op eekhoorns is niet aan de orde.

Op de planlocatie worden voornamelijk kleine, zeer algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt. Vaste rust- en voortplantingsplaatsen of ander belangrijk leefgebied van haasachtigen of grotere zoogdieren ontbreken. De bestemmingsplanwijziging en voorgenomen ingrepen hebben geen effect op beschermde zoogdieren of hun leefgebied. Nader onderzoek naar beschermde zoogdiersoorten is derhalve niet aan de orde.

3.5 Overige soorten

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied of doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. De begroeide delen aan de randen van het plangebied is wel geschikt als landhabitat voor algemene amfibieën maar dez blijven behouden. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Voor enkele zeer algemene soorten heeft de provincie Gelderland een algemene vrijstelling bij ruimtelijke inrichting en ontwikkeling verleend.

3.6 Algemeen

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. In dit specifieke geval zijn naar verwachting geen speciale maatregelen nodig;
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen, dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en moet contact opgenomen worden met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan

worden omgegaan.

- *Extra: Ruimte voor Advies promoot natuur in stad & land. Zo is het op erven in het buitengebied vaak met relatief weinig moeite mogelijk om huismussen, vleermuizen, zwaluwen en andere dieren een plek te geven. Breng bijvoorbeeld nestvoorzieningen en andere verblijfplaatsen aan, pas inheemse beplanting toe, wees terughoudend met verlichting en bestrating en royaal met groen.*

4

GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

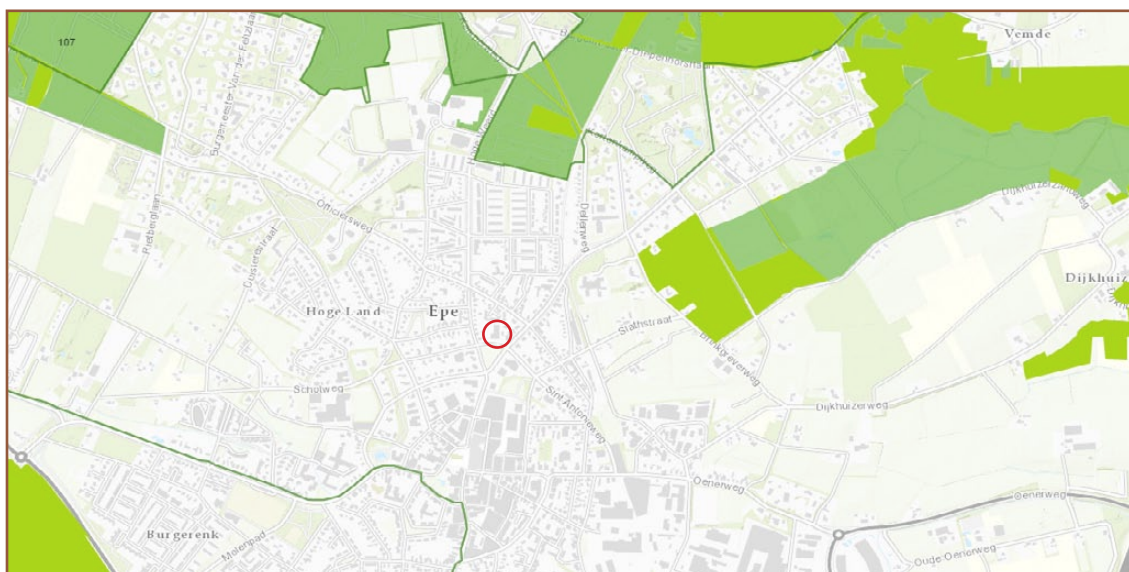
Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO)

Het plangebied ligt op circa 550 meter afstand van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone. Het dichtstbijzijnde deelgebied is het deelgebied Renderklippen. De voorgenomen activiteiten hebben geen invloed op de kernkwaliteiten van het GNN. De kernkwaliteiten komen niet binnen of rondom het plangebied voor. Ook ontbreekt er een landschappelijke verbinding tussen het GNN en het plangebied. Het plangebied is geen onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone waardoor er geen plan hoeft te worden opgesteld om te bijdragen aan de doelstellingen van de GO. Door het ontbreken van landschappelijke verbinding en door de afstand worden geen negatieve effecten verwacht op de kernkwaliteiten van het GNN en GO.

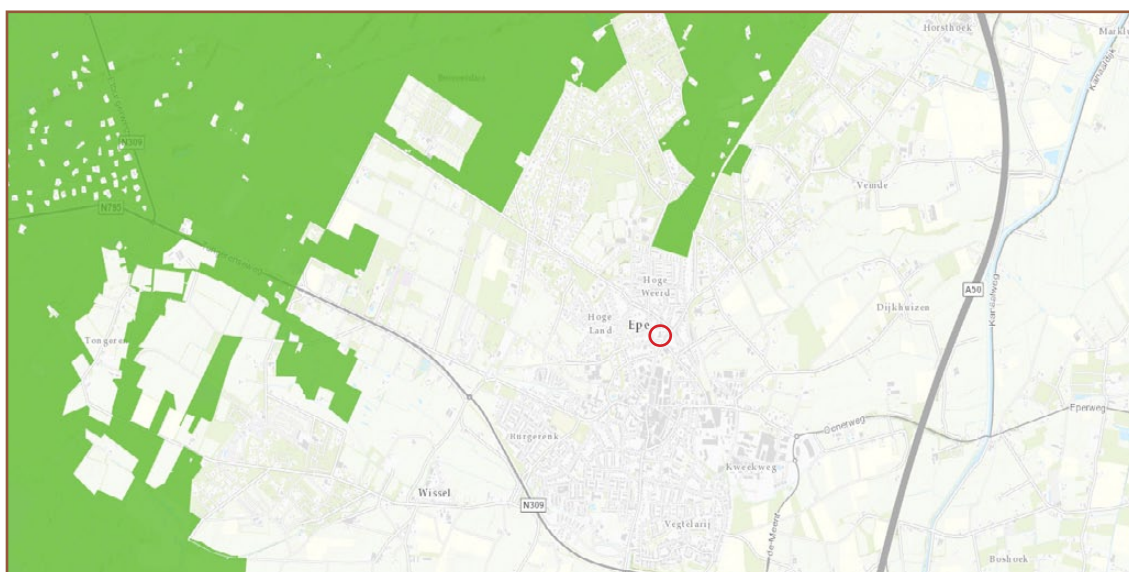
4.2 Natura 2000

De onderzoekslocatie ligt op circa 600 m afstand ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Veluwe' (zie afb 4.2). Er wordt niet verwacht dat de voorgenomen activiteiten van invloed zijn op de doelstellingen, habitattypen en habitatsoorten van het Natura 2000-gebied met uitzondering van een mogelijk (beperkt) effect door tijdelijke en/of permanente (beperkte) toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen. Gezien de aard van de werkzaamheden en de ligging van het plangebied (centrum Epe) worden er geen directe negatieve effecten verwacht op aangegeven habitattypen en vogelsoorten van het Natura 2000-gebied Veluwe.

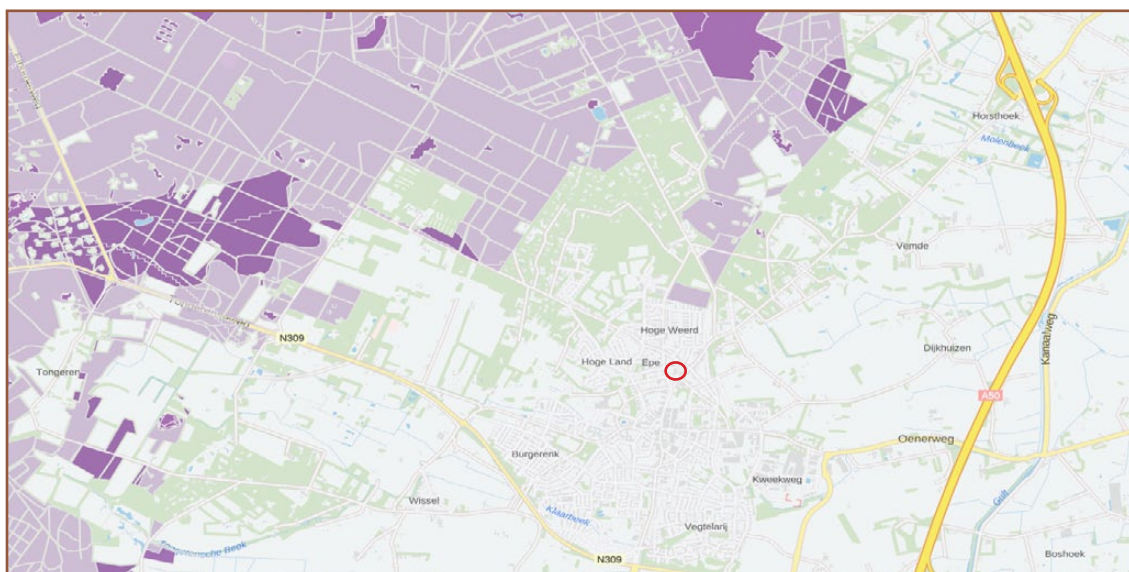
De voorgenomen activiteiten leiden tot tijdelijke en permanente stijging van de stikstofdepositie van het gebied. Bij de sloop- en bouwwerkzaamheden wordt groot materieel ingezet die stikstof uitstoten en leiden tot een toename van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied. Ook in de gebruiksfase is er mogelijk sprake van een toename van stikstofemissie en -depositie ten opzichte van de referentiesituatie, bijvoorbeeld door een toename van het aantal verkeersbewegingen. Stikstofgevoelige habitattypen liggen op circa 600 meter van het plangebied. Op het moment van schrijven is er zeer veel onduidelijkheid omtrent het stikstofbeleid. Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet voldoet. Sindsdien is iedere toename van stikstof op gevoelige habitattypen vergunningplichtig, maar de vergunningverlening ligt nagenoeg stil totdat duidelijk is onder welke voorwaarden vergunningen mogelijk zijn. Zowel bevoegd gezag (in dit geval provincie Gelderland) als gemeente Epe geven aan op dit moment niet te weten wanneer en hoe de vergunningverlening weer op gang zal komen.

Afb. 4.1: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het GNN (donker groen) en GO (licht groen). Het plangebied ligt op circa 550 m afstand van het GNN en GO. Bron ondergrond: Atlas van Gelderland, provincie Gelderland (<http:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc>)

Afb. 4.2: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Veluwe' (aangegeven met groene kleur). Het plangebied ligt op circa 600 m afstand. Bron: Atlas van Gelderland, provincie Gelderland (<https://atlas.gelderland.nl/natura2000/>).

Afb. 4.3: De ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van stikstofgevoelige habitattypen. Het plangebied ligt op 600 meter afstand van stikstofgevoelige habitattypen. Door de werkzaamheden ontstaat er een tijdelijke en permanente verandering in stikstofuitstoot. Een Aerius-berekening is noodzakelijk om vast te stellen of de grenswaarde wordt overschreden en een vergunning verplicht is. In dit geval is er vrijwel zeker sprake van een (geringe) toename. Bron: <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>

5

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Overzicht van de bevindingen

Soortgroep	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Vleermuizen - vliegroutes	niet	niet	niet
Vleermuizen - essentieel foerageergebied	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Vleermuizen - lichtverstoring	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	negatief	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	niet	niet	niet
Vogels - algemene broedvogels	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Amfibieën - vrijgestelde soorten	beperkt mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige beschermde soorten	niet	geen	geen
Soortgroep	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Natura2000 - zuurgevoeligheid	niet	mogelijk	zie bij 5.2
Overige onderdelen GNN & GO	niet	niet	geen

5.2 Conclusies en aanbevelingen

t.a.v. vleermuizen:

- Het pand is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen, zoals laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Nader onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk het gebouw gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats.
- Tijdens werkzaamheden dient lichtverstoring op een mogelijke vliegroute voorkomen te worden. Voorkom uitstraling van eventuele bouwlampen en andere verlichting richting de boomkronen langs de Wildforstlaan in de actieve periode van vleermuizen (globaal tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april - november);
- Bij de nieuwe inrichting moet vanuit de zorgplicht lichtverstoring van eventuele passerende en foeragerende vleermuizen naar redelijkheid voorkomen worden. Dit betekent dat de plaatsing, de intensiviteit en de stralingsrichting van buitenlampen zodanig moet zijn dat verstoring van vleermuizen door strooilicht naar redelijkheid geminimaliseerd wordt.

t.a.v. algemene broedvogels:

- Voer mogelijk versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit of neem voorafgaand aan het broedseizoen maatregelen om vestiging van broedgevallen binnen verstoringsgevoelige delen van het plangebied te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door beplanting sterk terug te snoeien of te rooien vóór half maart. Het broedseizoen is geen vaste periode, maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie.

t.a.v. overige beschermde soorten:

- Nader onderzoek naar overige beschermde soorten is niet aan de orde. Houdt wel rekening met de algemene zorgplicht die geldt voor alle dieren, beschermd of niet.

t.a.v. beschermde gebieden:

- De ontwikkelingen voortvloeiend uit de bestemmingsplanwijziging leiden niet tot effecten op doelstellingen of kernkwaliteiten van beschermde natuurgebieden (Natura2000 en Gelders Natuurnetwerk), met uitzondering van stikstofgevoeligheid. Nadere toetsing naar effecten op aangewezen doelsoorten voor Natura 2000-gebieden en het opstellen van een landschapsonwikkelingsplan voor GNN/GO zijn niet aan de orde.
- De ontwikkelingen en werkzaamheden leiden mogelijk tot een tijdelijke en permanente verandering in stikstofuitstoot. Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet voldoet. Sindsdien is iedere toename van stikstof op gevoelige habitattypen vergunningplichtig, maar de vergunningverlening ligt nagenoeg stil totdat duidelijk is onder welke voorwaarden vergunningen mogelijk zijn. Zowel bevoegd gezag (in dit geval provincie Gelderland) als gemeente Epe geven aan op dit moment niet te weten wanneer en hoe de vergunningverlening weer op gang zal komen.

t.a.v. zorgplicht en calamiteiten

- Ten aanzien van álle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt de 'Algemene zorgplicht'. Met name geldt dit voor algemene soorten zoogdieren en amfibieën, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden en dat er 'met zorg voor de natuur' gewerkt dient te worden;
- Worden er tijdens de werkzaamheden toch beschermde soorten aangetroffen, leg dan het werk tijdelijk stil en neem contact op een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige en bevoegd gezag moet in dat geval duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

6

WETTELIJK KADER

6.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

6.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermde Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Gelders Natuurnetwerk (GNN)** en **Groene Ontwikkelingszone (GO)** komt voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Gelderland. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Binnen het **GO** is ruimte voor ontwikkeling maar dient hierbij een aantoonbare bijdrage te worden geleverd aan de ontwikkelingsdoelen van het **GO**. In het **GNN** is sprake van een natuurbestemming. Binnen het **GNN** zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De begrenzing en doelstellingen van **GNN** worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

6.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid

6.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.